

ČLANCI
UDK 343.53(73)
ORIGINALNI NAUČNI RAD
Primljeno: 5. 3. 2013.

*Gregg Barak**

Univerzitet Istočni Mičigen

VELIKE FINANSIJSKE PREVARE NA VOLSTRITU**

Apstrakt. U kriminološkim i društveno-pravnim krugovima, odsutvo zakona ili društvene kontrole kao obajšnjenje za različite prestupe ima veoma dugu tradiciju. Ove karakteristike ponašanja zakona i društvene kontrole nameću par sličnih pitanja: „koliko daleko će lica koja sprovode zakon i/ili akademski svet ići sa „zataškivanjem“ finansijskih prevara na Volstritu kako bi zaštitili reputaciju i ugled nekih od „najuspešnijih bankara na svetu?“ i „kada je reč o kontroli finansijskih hartija od vrednosti, ko koga zapravo reguliše?“ U SAD-u, nekontrolisanje visokorizičnih prevara sa hartijama od vrednosti i manjak zakonskih zabrana u vezi sa prevarama sa hartijama od vrednosti ima jako dugu tradiciju. Autor u radu ukazuje na načine reagovanja na pomenute kriminalne aktivnosti ističući da je primena pravnih normi selektivna dok istovremeno postoji kulturno i društveno poricanje masovne viktimizacije američke nacije. Za razliku od reagovanja na druge oblike nedozvoljenog ponašanja, u slučaju Volstrit pljački „najveći učešnici“ nisu podlegali krivičnoj ili kaznenoj kontroli. Ukazuje se na povezanost ekonomskih i političkih elite i u tome vidi glavni razlog za nepokretanje krivičnih postupaka a umesto strategija „bolje“ kontrole ovih finansijskih prestupa, razvijaju se strategije kontrole narušenog poverenja Volstrit investitora u finansijski sistem.

Ključne reči: finansijski kriminalitet, Volstrit, društvena kontrola, prevare sa hartijama od vrednosti.

U kriminološkim i društveno-pravnim krugovima, odsutvo zakona ili društvene kontrole kao obajšnjenje za različite prestupe ima veoma dugu tradiciju.¹ U isto vreme, sociolozi i psiholozi više od jednog stoljeća koriste društvenu kontrolu da objasne ponašanje ljudi u organizacijama, okruženju, na javnim mestima i neposrednim susretima „licem u lice“. Društvena kontrola je sveprisutna i može se naći svuda i uvek kada se „ljudi pridržavaju normi, eksplicitno ili implicitno,

* redovni profesor, gbarak@emich.edu

** Rad predstavlja odlomak najnovije knjige „Krađa nacije: Pljačka Volstrita i prikriveno postupanje države“ -*Theft of a Nation: Wall Street Looting and Federal Regulatory Colluding* (Lanham, MD and Plymouth, UK: Rowman & Littlefield, 2012).

1 See Johannes Andenaes /1966/, “The General Preventive Effects of Punishment,” *University of Pennsylvania Law Review* 114 (May): 949-983 or William Chambliss, 1967, “Types of Deviance and the Effectiveness of Legal Sanctions,” *Wisconsin Law Review* (Summer): 703-719.

svesno ili ne; na ulici, u zatvoru, kod kuće, na zabavi“. Važno je da društvena kontrola takođe „deli ljude na ugledne i one koji to nisu; neke ljude stavљa u nemilost, dok drugima štiti ugled“.² U pravnom postupku društvene kontrole, kriminalitet i ugled se definišu istovremeno. Donald Black tvrdi da društveni ugled služi da se objasni delovanje zakona. U skladu sa tim, „podlegati zakonu je, generalno, mnogo nečasnije nego podlegati drugim oblicima društvene kontrole“. Podlegati krivičnom zakonu je posebno nečesno.³ Kao što se jedan od Blackovih principa naglašava, kada je sve ostalo nepromenljivo, količina prava menja se inverzno sa ugledom društveno-ekonomskog položaja počinjocu.

Ove karakteristike ponašanja zakona i društvene kontrole nameću par sličnih pitanja: „koliko daleko će lica koja sprovode zakon i/ili akademski svet ići sa „zataškivanjem“ finansijskih prevara na Volstritu kako bi zaštitili reputaciju i ugled nekih od „najuspešnijih bankara na svetu?“ i „kada je reč o kontroli finansijskih hartija od vrednosti, ko koga zapravo reguliše?“

Nakon svedočenja Darcy Flynnna, advokata iz Komisije za hartije od vrednosti u Kongresu u letu 2011. godine, postalo je opšte poznato da je „vrh finansijske policije nezakonito uništovio višedecenijski trud na prikupljanju informacija koje su imali o nekim najstrašnjim prestupnicima na Volstritu“ uključujući i istrage o insajderskom poslovanju i o prevarama sa hartijama od vrednosti u koje su umešani Volstrit moćnici poput kompanija Goldman Sachs, Lehman Brothers, AIG, Deutsche Bank, kao i mnogi drugi.⁴ Sve ukupno, tamo su bili izveštaji za oko 9.000 istraga o malverzacijama ili „Predmeta pod istragom“ (MUI) od 1993. godine koji su sad „duboko zakopani.“ Postojao je i popriličan broj predmeta u vezi sa prestižnim firmama koji nikad nisu prerasli u krivične istrage zbog onoga što su loši advokati koji su se vrteli u začaranom krugu propisa i Volstrita, naveli kao „ometanje pravde“.

Problem kontrole prevara sa hartijama od vrednosti ide mnogo dalje od angažovanja bivših državnih službenika koje samo po sebi nije sukob interesa. Kao što je Matt Taibbi iz *Rolling Stone* napisao u letu 2011. godine „Komisija za hartije od vrednosti je mogla da postavi federalne agente na svakom čošku donjeg Menhetna i ne bi umanjila veliki talas korupcije i prevara koje su pre tri godine ostavile ekonomiju u plamenu“.⁵ U SAD-u, nekontrolisanje visokorizičnih prevara sa hartijama od vrednosti i manjak zakonskih zabrana u vezi sa prevarama sa hartijama od vrednosti ima jako dugu tradiciju.

Kroz američku istoriju, nezakonita upotreba državnog novca od strane ekonomske i političke elite radi pribavljanja lične koristi bez ikakavih kaznenih sankcija predstavlja najčešću sankciju, ako i kada država odluči da interveniše. Nezakonita

2 Black, Donald / 2010 (1976)/, *How Law Behaves: An Interview with Donald Black*, reprinted in *The Behavior of Law*. Special Education. Bingley, UK: Emerald Group Publishing, p. 105.

3 Ibid, p. 111.

4 Taibbi, Matt /2011/, „Is the SEC Covering Up Wall Street Crimes?“ *Rolling Stone*. August 17. Retrieved on 8/27/11 from <http://www.rollingstone.com/politics/news/is-the-sec-covering-up-wall-street-crimes-20110817?print=true>.

5 Ibid.

upotreba državnog novca datira još od berzanske manipulacije „insajderskog poslovanja“ u koju je bio umešan prvi američki ministar finansija, Aleksandar Hamilton. Ova finansijska prevara dešavala se oko upotrebe državnih novčanih sredstava kojima su se obogatili političari i Hamiltonovi bliski prijatelji. To što Hamilton i njegovi saradnici nisu bili gonjeni pred sudom predstavlja presedan svoje vrste. To jest: krivični prekršaji počinjeni od strane finansijskih moćnika zapravo i nisu prekršaji čak i onda kada oni to očigledno jesu, kao u slučaju kraha Volstrita 2007–2008.

U vreme ustavne konvencije iz 1787. godine, nacionalni i državni vladin dug je iznosio 80 miliona dolara. Četrdeset od pedeset pet delegata posedovalo je obveznice izdate od strane federalne i državnih vlada u toku i nakon revolucije. Ove obveznice su vredele 5.000 dolara čak i više u trenutku izdavanja, ali je njihova vrednost počela naglo da opada kako je nova nacija zapadala u sve veći finansijski haos prema Ustavu konfederacije.⁶ Ostali delegati poput Bendžamina Frenklina koji je „pozajmio nacionalnoj vladni 3.000 dolara po kamatnoj stopi od 6%, zapazili su da vrednosti ovih hartija drastično opada i nadali su se i verovali da će se njihova vrednost povratiti čim novi Ustav bude bio usvojen.“⁷

U takvoj situaciji, Hamilton je odlučio da nova federalna vlast prihvati dug i isplati ono što se svelo na običan papir. Ministar finansija je takođe prihvatio da „u potpunosti isplati one ljude koji su u trenutku otkupa vlasnici hartije a nisu nužno originalni vlasnici. Tekst ove uredbe je procureo do Hamiltonovih prijatelja i rođaka koji su počeli da otkupljuju obveznice brzinom svetlosti.“⁸ Do trenutka zvaničnog objavljivanja ove uredbe 14. januara 1790. godine, skoro sve obveznice su se našle u posedu špekulanata. Kao što David Simon, stručnjak za kriminalitet belog okovratnika naglašava:

Hamiltonov pomoćnik, William Duer, ignorisao je sve optužbe za sukob interesa i bio je umešan u veliki broj mutnih poslova. Osim što je izvukao korist od insajderskih informacija u vezi sa obveznicama (koje je kupio onoliko koliko je mogao sa pozajmljenim novcem), Duer je zahtevao i povraćaj od vladinih ugovora. Šokirana javnost je konačno primorala Hamiltona da zatraži Duerovu ostavku. Međutim, Hamiltonovi rođaci i saradnici su takođe bili krivi za slične sukobe interesa, a kazna je bila ta što im se bogatstvo višestruko uvećalo.⁹

Postupanje sa Hamiltonovim saradnicima na kraju 18. veka koji su bili „van domaćaja zakona“ poklapa se sa istorijom velikih prevara i pljački u 19. i 20. veku u Americi. Zapravo, krivična nereagovanja na prevare sa hartijama od vrednosti i finansijska pljačkanja predstavljaju konstantan, siguran i nepokolebljiv obrazac neizvršavanja krivičnih sankcija prema društveno najmoćnijim prestupnicima od javnog povereњa. Istorija ove vrste prevara i pljački u SAD-u obuhvata, na primer: (1) insajdersko

⁶ Simon, David /2006/, *Elite Deviance*, 8th edition. Boston: Pearson/Allyn & Bacon, p. 211.

⁷ Ibid.

⁸ Ibid, p.212.

⁹ Ibid.

poslovanje „falsifikovanje knjiga“ od strane rukovodilaca, direktora i šefova filijala u *Second Bank of the United States* (1816–1836); (2) kolaps *Credit Mobilier* 1867. godine dok su vlasnici pobegli sa 23 miliona dolara prihoda od zajmova; (3) istrage Pujo komisije od strane Kongresa SAD 1912–13. godine u vezi sa „novčanim trustovima“ i njihovim uticajem i manipulisanjem na njujorškoj berzi u koje su bili umešani povezani bankari sa Volstrita predvođeni J.P. Morganom; i (4) istraga *Pecora* komisije Odbora za bankarstvo i valute američkog Senata iz 1932–34. godine u vezi sa nedozvoljenom trgovinom i stavljanjem u promet stotina miliona dolara bezvrednih akcija od strane Volstrit banaka kao što su *Chase National Bank, J.P. Morgan, i Kuhn Loeb & Company*, što je dovelo do kraha berze 1929. godine.¹⁰

Slično tome, protivzakonite bankarske radnje Volstrita na pragu 21. veka bile su utvrđene početkom 20. veka i predskazane 1947. godine kada je federalna vlada tužila 17 vodećih Volstrit investicionih banaka pod optužbom da „se tajno dogovaraju u suprotnosti sa zakonom o sprečavanju monopolâ.“¹¹ Ministarstvo pravde je u svojoj tužbi navelo da su ove firme, između ostalog, skovale „integrисану, општу заверу и план“ koji je neprekidno korišćen od 1915. godine i da su razvile sistem kako bi „eliminisale konkurenцију и преузеле monopol nad најбољим пословима у инвестиционом банкарству.“¹² Država je dalje tvrdila da su ove Volstrit investicione banke, uključujući *Morgan Stanley-a* kao prvookriviljenog i *Goldman Sachs-a*, stvorile kartel koji je određivao cene za garancije upisa zajma. Kartel je takođe određivao cene za davanje saveta u vezi sa spajanjem i pripajanjem dok je „otežavao slabijoj konkurenciji da se probije na vrh posla i dođe do svog dela zarade.“¹³ Na kraju, vlada je tvrdila da su velike firme postavile svoje partnerne u odbore direktora svojih klijenata, sa ciljem da saznaju šta se dešava u internim krugovima i da drže konkurenčiju na odstojanju.

Kao što je novinar i bivši Volstrit bankar i autor bestselera *House of Cards, The Last Tycoons (Kuća karata, poslednji tajkuni)*, i *Money and Power (Novac i moć)*, William D. Cohan nedavno primetio, vlada je bila apsolutno u pravu za slučaj iz 1947. godine: „Poslovi investicionog bankarstva su tada bili kartel u kome su najveće i najmoćnije firme kontrolisale tržište i onda određivale cene svojih usluga, ostavljajući klijentima malo izbora za tako potreban kapital, savet ili transakcione partnerne.“¹⁴ Isti ovi argumenti i danas su aktuelni, čak i u većoj meri, pošto je kapital vodećih firma (na primer *Goldman Sachs Group, Inc.*, *Morgan Stanley*, *JP Morgan Chase & Co.*, *Citigroup Inc.*, i *Bank of America Corp.*) još više koncentrisan (videti sliku 1). Zapravo, ovaj bankarski karter ili oligopol sa političkim saveznicima u velikoj meri kontroliše šta sve predstavlja ili ne predstavlja kršenje u vezi sa hartijama od vrednosti u svetu tržišnih transakcija koje se zasnivaju na prevarama.

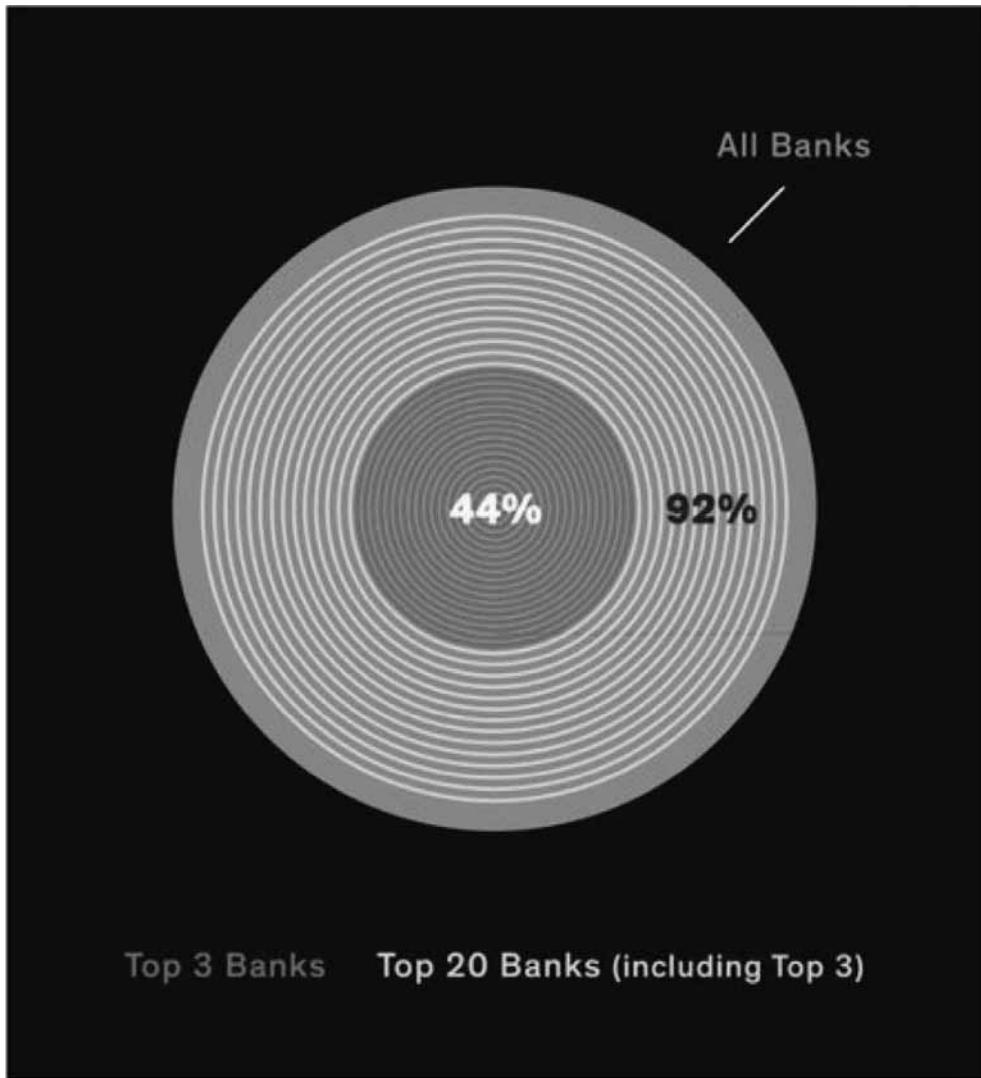
10 Goldmann, Peter /2010/, *Fraud in the Markets: Why It Happens and How to Fight It*. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.

11 Cohan, William /2012/, *How Wall Street Turned a Crisis into a Cartel*. Bloomberg. Retrieved 1/9/12 from <http://www.bloomberg.com/news/2012-01-09/cohan-how-wall-street-turned-a-crisis-into-a-cartel.html>.

12 Quoted in Cohan, 2012.

13 Cohan, 2012.

14 Ibid.

Slika 1: Bankarski oligopol u Americi¹⁵

Izvor: The Wild West of Finance, Adam Davidson, NYT, Dec. 7, 2011. <http://www.nytimes.com/2011/12/11/magazine/adam-davidson-wild-west-of-finance.html>.

Državno-pravna reakcija na prevare sa hartijama od vrednosti zavisi od suprostavljenih sila slobodno-tržišnog kapitalizma. Na primer, kada su gotovo slični dominantni interes i ponašanja političke ekonomije u isto vreme ilegalni i kontrolišući kao

¹⁵ Na slici bankarskog oligopola predstavljene su tri najveće banke sa 44% učešća na tržištu, 20 banaka sa 92% učešća i 8000 drugih banaka koje dele preostalih 8% tržišnog udela. From Barry Ritholtz, *The Big Picture*, December 25, 2011. <http://www.ritholtz.com/blog/2011/12/the-banking-oligopoly/>.

mnogobrojne finansijske transakcije koje su prethodile krahu Volstrita, kao što je preuzimanje kreditnog rizika putem svop transakcije, tada se buržoaski legalitet nalazi u kontradiktornoj poziciji jer pokušava da kazni i opravda ova kršenja. U praksi, kako su ove kontradikcije smeštene u „pravni relativizam“? Pragmatično, do toga je došlo preko različite primene i selektivnog izvršenja građanskog, krivičnog i regulatornog prava. Kognitivno, do toga je došlo putem kulturnog i društvenog poricanja masovne viktimizacije američke nacije i odgovarajućeg manjka odgovornosti onih koji su odgovorni. Ova odbacivanja su dodatno učvrstili američki masovni mediji koji nisu uspeli da ispitaju očigledne državno-pravne kontradikcije u kontroli, disciplini, pravdi ili kažnjavanju onih prevara sa hartijama od vrednosti koje su uzrokovale finansijsku krizu 2007–08. godine i veliku recesiju koja je usledila nakon toga.

Poput nedostatka civilnog diskursu, došlo je do opšteg poraza i u akademskom proučavanju prava, kriminaliteta i društva. Na primer, bez obzira da li neko ispituje fijasko Volstrita kroz prizmu kriminologije, ekonomije ili pravnih nauka, tradicionalni epistemiološki pravci su ideoološki odvojeni od društveno pravnih dešavanja u vezi sa visokorizičnim prevarama sa hartijama od vrednosti. U slučaju glavne struje u kriminologiji, pre 40 godina je zastupnik kritičkih shvatanja, David Matza, naglašavao da među „najzapaženijim rezultatima, kriminološki pozitivisti su uspeli u onome što je izgledalo nemoguće. Oni su odvojili proučavanje kriminaliteta od delovanja i teorije države.“¹⁶

Istovremeno su glavne struje ekonomista i pravnika razdvojili svoja izučavanja ekonomije odnosno prava od analize države. Matza je pažljivo istakao da ovo razdvajanje nije nužno svesna ili namerna radnja. Naprotiv, on je naveo da je uzrok delimične zaslepljenosti ovih akademika i naučnika taj što su ove oblasti oblikovale njihova proučavanja „na takav način da im ne daju da vide očigledne veze ili ih oni uzimaju zdravo za gotovo i ostavljaju stvari na tome.“¹⁷ Kao ikonoklast među socio-loškim pozitivistima i integracionista među pravnim naučnicima, Blackov holistički metod u proučavanju pravnog ponašanja izdvaja se od ostalih teoretičara. Blackova formulacija, pre svega, podrazumeva sledeće:

Jednakost pred zakonom ne postoji. Realnost je pravna relativnost, ne pravni univerzalizam: pravo se menja sa držvenom geometrijom – lokacijom i pravcem u socijalnom prostoru. Ova teorija je u potpunoj suprotnosti sa pojmovima prava i pravde među advokatima, sudijama, pravnicima i predstavnicima javnosti.¹⁸

Black razmatra i prepoznaje četiri stila pravne ili državne kontrole društva: (1) kazna, (2) kompenzaciju, (3) terapiju i (4) pomirenje. Svi načini osim terapije koja ima za cilj vraćanje prestupnika „u normalu“, mogu se primeniti na Volstrit pljačkanja. Kazna u svom izvornom obliku podrazumeva da država preuzima inicijativu prema počiniocu. Pitanje koje se postavlja je krivica ili nevinost optuženog.

16 Matza, David /1969/, *Becoming Deviant*. Englewood Cliff, NJ: Prentice-Hall, p. 144.

17 Ibid, p. 143.

18 Black, 2010: p. 180.

Suprotno tome, u slučaju kompenzacije, oštećena strana preuzima inicijativu bez assistencije države. Kao tužilac, njegova tužba „navodi da je neko njegov dužnik, sa neispunjrenom obavezom. On zahteva isplatu“.¹⁹ Obe navedene forme državne kontrole su stranačkog ili adverzijalnog karaktera. Imaju učesnike – tužioce i tužene – pobednike i gubitnike. U slučaju krivično-pravne kontrole, sukobi su između samoodređenja i kazne. U slučaju građansko-pravne kontrole, sukobi su između samoodređenja i plaćanja.

Terapija i pomirenje su zapravo „popravnog“ karaktera. Oni podrazumevaju metode društvene „popravke“ i pružanje pomoći ljudima koji su suočeni sa problemima. U „ovim stilovima društvene kontrole pitanje koje se postavlja je šta je potrebno da bi se poboljšala loša situacija“.²⁰ U slučaju pomirenja, cilj je ponovno uspostavljanje društvene harmonije. U izvornom smislu, „strane u sporu se sastaju pokušavajući da uspostave prvo bitan odnos. Mogu da uključe medijatora ili treću stranu u diskusiju, radi postizanja kompromisa ili drugog uzajamno prihvatljivog rešenja“.²¹ Na kraju, Black oprezno naglašava da „društvena kontrola može da odstupa od ovih stilova u njihovom izvornom obliku, kombinujući jedan sa drugim na različite načine.“²²

U slučaju Volstrit pljački i tajnih dogovora nailazimo na složene izraze ili preklapajuće prakse u kompenzaciji i pomirenju. Kao što se može i predvideti, na samom vrhu piramide prevara sa hartijama od vrednosti, „najveći učesnici“ nisu podlegali krivičnoj ili kaznenoj kontroli. Dalje u „lancu ishrane“ finansijskog tržišta, vrlo mali broj ili šaćica brokera ili *hedž fond*²³ diler je uhapšeno, optuženo i osuđeno. U mreži finansijskih protivzakonitih radnji dalje se niže nekoliko hiljada hipotekarnih prevaranata koji su krivično gonjeni i sankcionisani. Većina navedenih prevaranata je uhvaćena u čistkama tokom FBI operacije *ukradeni snovi* (*Stolen Dreams*) u proleće 2010.

Da summiramo, do proleća 2012.godine, otprilike četiri godine nakon sloma Volstrita, nijedan visoki rukovodilac iz najvećih finansijskih institucija nije optužen, krivično gonjen ili kažnjen u vezi sa bilo kojom vrstom prevare sa hartijama od vrednosti. To je u totalnoj suprotnosti sa skandalima u vezi sa štednjom i zajmovima osamdesetih godina prošlog veka, kada su specijalne vladine jedinice dostavile javnom tužiocu oko 1.100 prijava što je uslovilo da više od 800 bankarskih zvaničnika završi u zatvoru. Slično tome, neki kritičari su mišljenja da vlada ne pokazuje rešenost da krivično goni ove prestupe. Drugi kritičari pak tvrde da rešenost vlade da ove krivce ne smatra odgovornim nikako nije uspela. Obe ove tvrdnje su potkrepljene raspoloživim dokazima.

U skladu sa Zakonom o hartijama od vrednosti i berzi (*Securities and Exchange Act*) iz 1934.godine „privatno pravo na sudski postupak koji obuhvata tužbu za prevaru, obmanu, manipulaciju ili smišljanje zakonskog uslova u vezi sa zakonom o hartijama od vrednosti“ sa izmenama i dopunama Zakona Sarbanes-Oxleya

19 Black, 2010: p. 4.

20 Ibid.

21 Ibid, p. 5.

22 Ibid.

23 Vrsta privatnog investicionog fonda, *prim.prev.*

(*Sarbanes-Oxley Act*) iz 2002.godine „može da se pokrene najkasnije pre isteka „(1) 2 godine od otkrivanja činjenica koje predstavljaju kršenje pravila; ili (2) 5 godina od kršenja.“²⁴ Stoga, malo je verovatno da će još mnogo optužbi biti podneto i potvrđeno. Pored toga, dok je Obamina administracija pokušavala da „okonča“ dogovor o „nagodbi“ sa najvećim bankarskim institucijama i 50 tužilaca, efikasno štiteći banke od budućih vođenja parničnih i krivičnih postupaka, većina ovih prevara je već počela da zastareva.²⁵

Nepokretanje postupaka koji se odnose na prevare sa hartijama od vrednosti je upravo ono što su ekonomski Volstrita i politička elita iz kabineta Buša II i Obame kao i većina Senata i Predstavnicičkog doma Sjedinjenih Američkih Država žeeli još od kolapsa Volstrita. Ishod od nula krivičnih postupaka nije obična slučajnost ili zavera, već je rezultat konsenzusa ili tajnog dogovora. Udruženi napori da se ne pokreću postupci protiv „najvećih“ finansijskih prevara počeli su 2003. godine da bi dostigli vrhunac 2005/2006.godine nakon uspešnog ukidanja od strane Vrhovnog suda SAD-a presude kojom je Arthur Anderson osuđen za prevaru.

Od tog trenutka, umesto strategija „bolje“ kontrole ovih finansijskih prestupa, razvijaju se strategije kontrole narušenog poverenja Volstrit investitora u finansijski sistem. Krajnji ishod ove nekaznene strategije kontrole finansijskih prevara je sledeći: (1) pomirenje, odnosno napori vlade tačnije Komisije za hartije od vrednosti i Ministarstva pravde da povrate institucionalizovano poslovanja kao što je bilo i (2) kompenzacije, naime napori privatnih investitora, fizičkih ili pravnih lica u traženju naknade štete za pretrpljene gubitke. U smislu pomirenja, napori koji su uloženi su urodili plodom kada je reč o vraćanju „na staro“ poslovnih odnosa na Volstritu. Nažalost, ovi odnosi na tržištu investicija su kao po običaju u centru finansijske krize sa kojom se danas suočavaju SAD i ostatak sveta. U smislu kompenzacije, ovi napori su rezultirali desetinama uspešnih slučajeva protiv svake velike Volstrit investicione firme za prevare sa hartijama od vrednosti, koji iznose stotine milijardi dolara u vidu korporativnih novčanih kazni i plaćanja. Međutim, veliki finansijski prestupi na Volstritu ostaju i dalje daleko van domaća zakona.

prevela mr Vanja Bajović

LITERATURA

- Andenaes, J. /1966/: “The General Preventive Effects of Punishment,” *University of Pennsylvania Law Review* 114 (May).
- Barry, R. /2011/: *The Big Picture*, <http://www.ritholtz.com/blog/2011/12/the-banking-oligopoly/>.
- Black, D. / 2010 (1976)/: How Law Behaves: An Interview with Donald Black, reprinted in *The Behavior of Law*. Special Education. Bingley, UK: Emerald Group Publishing.

24 The Sarbanes-Oxley Act of 2002, Section 804—Statute of Limitations for Securities Fraud. July 30, 2002, 107 P.L. 204, Title VIII, § 804, 116 Stat. 745.

25 Posle više od 18 meseci dogovor je konačno postignut 8. Februara 2012 čime su državni tužioци praktično onemogućeni u pokretanju krivičnih postupaka dok ministarstvo pravde i glavni državni tužilac SAD tek treba da sprovedu istragu u pogledu Volstrita.

- Chambliss W. /1967/: “Types of Deviance and the Effectiveness of Legal Sanctions,” *Wisconsin Law Review* (Summer).
- Cohan, W. /2012/: *How Wall Street Turned a Crisis into a Cartel*. Bloomberg. Retrieved 1/9/12 from <http://www.bloomberg.com/news/2012-01-09/cohan-how-wall-street-turned-a-crisis-into-a-cartel.html>.
- Goldmann, P. /2010/: *Fraud in the Markets: Why It Happens and How to Fight It*. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.
- Matza, D. /1969/: *Becoming Deviant*. Englewood Cliff, NJ: Prentice-Hall.
- Simon, D. /2006/: *Elite Deviance*, 8th edition. Boston: Pearson/Allyn & Bacon.
- Taibbi, M. /2011/: “Is the SEC Covering Up Wall Street Crimes?” *Rolling Stone*. August 17. Retrieved on 8/27/11 from <http://www.rollingstone.com/politics/news/is-the-sec-covering-up-wall-street-crimes-20110817?print=true>.
- The Sarbanes-Oxley Act of 2002, Section 804—Statute of Limitations for Securities Fraud. July 30, 2002, 107 P.L. 204, Title VIII, § 804, 116 Stat. 745.

Gregg Barak
University East Michigan

FINANCIALLY RESPECTABLE CRIMES OF WALL STREET

SUMMARY

In criminological and socio-legal circles alike, the absence of law or social control as an explanation for a variety of crimes has a long tradition. At the same time, sociologists and psychologists have used social control for more than a century to explain the conduct of people in organizations, neighborhoods, public spaces, and face-to-face encounters. These characteristics of the behavior of law and of social control beg a couple of related questions: “how far will agents of law enforcement and/or academia go to ‘whitewash’ the financial crimes of Wall Street in order to protect those fraud minimalist reputations of some of the most ‘successful’ bankers in the world?” and “when it comes to financial securities control who exactly is regulating whom?” The problem of controlling securities fraud goes far beyond revolving personnel doors that are not really conflicts of interests per se. In the United States, the noncontrol of high stakes securities fraud or the lack of state-legal criminalization of security fraud has a very rich tradition. Throughout U.S. history the illegal use of public money by economic and political elites for personal gain without any penal sanctions has been the most common sanction, if and when, the state decides to intervene. State-legal criminalization of security fraud hangs in the balance of the contradictory forces of free-market capitalism. Like the omissions from civic discourse (pragmatically, this has occurred through the differential application and selective enforcement of civil, criminal, and regulatory law, cognitively, this occurs through the cultural and social denial of the mass victimization of the American people and the corresponding lack of moral accountability for those responsible) there has also been a general capitulation in academic studies of law, crime, and society. According to Black there are four styles of law or governmental social control: (1) penal, (2) compensatory, (3) therapeutic, and (4) conciliatory. In the case of Wall Street

looting and federal regulatory colluding, there have been multiple expressions or overlapping exercises in both compensation and conciliation. Predictably, at the very height of the Wall Street pyramid of securities fraudsters, the “high rollers” have not been subject to any criminal or penal control. Further down the financial market “food” chain, a relatively small number or handful of inside traders or hedge fund dealers has been subjected to criminal arrests, indictments, and convictions. Even further down the network of financial illegalities, a few thousand petty mortgage fraudsters have been criminally prosecuted and sanctioned. By the spring of 2012, some four years after the Wall Street debacle, no senior executives from any of the major financial institutions have been criminally charged, prosecuted or imprisoned for any type of securities fraud. Instead of strategies to “better” control these financial crimes, strategies have been developing to control the damage done to the faith of Wall Street investors in the financial system.

Key words: financial crimes, Wall Street, social control, security fraud.